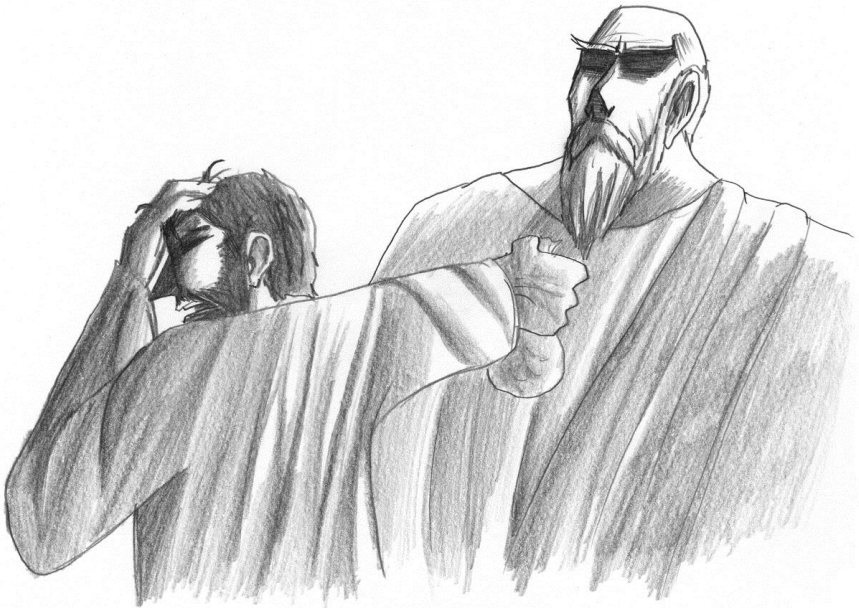

Septuagesima søndag

5. februar 2012

Tema: Troskab over for Guds opgaver

Evangelium: Matt. 25,14-30

"Her har du hvad dit er!"

Hvad bruger du dit liv til? Hvordan bruger du dine evner og dine penge? Hvad er i det hele taget meningen med dit liv? Får

Septuagesima søndag

5. februar 2012

andre noget ud af det? Hvad får du selv ud af det? Og hvad får Gud ud af dit liv? Viser din tro sig levende og virksom?

Tjenerne i Jesu lignelse får betroet et kolossalt beløb. Bare én talent svarer til ca. 20 årslønninger! De ved at de en dag vil blive krævet til regnskab for hvordan de har forvaltet deres herres formue. En dag kommer han hjem fra udlandet, og så skal stå til regnskab over for ham.

De to første tjenere er meget aktive og ivrige for at investere. De går straks hen og handler med pengene, så de tjener det dobbelte af indsatsen. Det må siges at være et flot afkast. Men den tredje tjener er der ikke meget gang i. Han nøjes med at gå hen og grave et hul i jorden til den ene talent som han har fået betroet.

Der går lang tid. Men en dag kommer herren hjem fra sin rejse og gør regnskabet op med sine tjenere. De to første kan fremvise meget gode resultater. De høster stor anerkendelse for deres troskab og får nye og større opgaver betroet, foruden at de bliver indbudt til fest: "Gå ind til din herres glæde!"

Men den tredje tjener har – i modsætning til de andre – ikke noget at komme med. Heller ikke nogen undskyldning. Tværtimod er han temmelig rethaverisk. Han går direkte til angreb på sin herre, idet han siger til ham at han har lært ham at kende som en hård og ubønhørlig mand: "Af frygt for dig gik

Septuagesima søndag

5. februar 2012

jeg hen og gemte din talent i jorden. Se, her har du hvad dit er." I stedet for at vente sig alt godt fra sin herre, venter han kun ondt. Herrens reaktion er lige så ubønhørlig, som tjeneren selv har lagt op til: "Efter dine egne ord vil jeg dømme dig, du dårlige tjener!" siger han if. Lukas' version af lignelsen (Luk. 19,22) Hvis du virkelig mener at du har lært mig at kende på den måde som du siger, kunne du i det mindste have sat mine penge i banken, så jeg havde fået dem igen med renter!

Men tag nu talenten fra ham, siger herren, og giv den til ham med de ti talenter. For enhver som har, til ham skal der gives, og han skal have overflod, men den der ikke har, fra ham skal selv det tages som han har. Det er nøglen til forståelsen af lignelsen: Den betroede gave skal modtages, tilegnes og bruges; den skal ikke blot ligge ubrugt hen til ingen gavn.

Ved at den sidste tjener ikke brugte sin talent, blev den til en død kapital. Han tænkte bare at han skulle betale hvad han skyldte. Han anså ikke det som han havde fået betroet som et privilegium, men blot som en pligt. Da herren vendte tilbage, kunne han bare sige: "Her har du, hvad dit er!" Som man hører mennesker sige: "Jeg er da døbt og konfirmeret. Jeg har altid levet ordentligt og ydet enhver sit og bevaret min barnetro. Så må da vor Herre være tilfreds med mig!" - Men Herren

Septuagesima søndag

5. februar 2012

er ikke tilfreds. Han bliver vred, tager sit tilbage og smider den uduelige tjener ud udenfor, hvor der er gråd og tænderskæren

De to første tjenere blev ikke rost først og fremmest for det flotte resultat af deres anstrengelser. De blev rost for deres troskab. De fik stor anerkendelse for deres handlekraft og mod. Deres satsning havde givet et meget stort overskud.

Lignelsen har altså én hovedpointe: arbejde kontra dovenskab. Herren er hverken ond eller uretfærdig mod den tredje tjener. Han dømmes, fordi han end ikke har gjort det mindste og nemmeste, man kunne gøre, nemlig at sætte pengene i banken. Han har spildt sit liv og undladt at anvende sin talent. Der er tale om den åndelige livslov, der handler om, at åndelig vækst fører til større åndelig rigdom, men åndeligt forfald fører til at man mister den sidste rest af åndeligt liv.

Lignelsen lærer os ikke frelse ved gerninger, men lærer os om de frelstes gerninger. Dem skal vi dømmes efter. Ikke frelse ved gerninger, men dom efter gerninger. Som livet skrider frem, bliver vi, hvad vi gør. Derfor vil gerningerne afsløre, hvem vi er.

Den dristige indsats og troskab bærer lønnen i sig selv og mere til. Troen er en kapital, der skal investeres og yngle og vokse. Det handler om troens mod til at satse alt. Der er en fin sammenhæng med Jesu ord om at miste sit for hans

Septuagesima søndag

5. februar 2012

skyld: "Den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal finde det." (Matt. 16,25). Det er udtryk for troens vovemod. Sådant som den svenske vækkelsesprædikant Carl Olof Rosenius siger det så godt i en af sine åndelige sange: "Vov kun dig dristelig, tro at han har gjort alt for dig! Vist al ondskab i hjertet bor, syndens byrde er tung og stor. Større dog Frelseren er. Du har intet, blot synd og skam. Pris alene Guds dyre Lam, som os har købt med sit blot!" (ÅSS. 384,4-5)

Lignelsen slutter med at den dovne og uduelige tjener bliver smidt ud i mørket udenfor. Det er en barsk slutning. Men det er stadig nådens tid. Dommens dag er endnu ikke kommet. Herren er endnu ikke vendt tilbage. Der er stadig tid til at forvalte talenterne og glemme sig selv i "et jævnt og muntert, virksomt liv på jord".

Ser man den tredje tjener i lyset af denne livsforståelse, får man et andet syn på ham. Så skal man ikke have foragt over for ham, men snarere medlidenhed med ham. Sådant tolker jeg Esben Hanefelt Kristensens billede: Som gennem et nøglehul kan man se tjeneren sidde indespærret i sit eget mørke og knuge den betroede skat i sine arme. Han ved ikke hvad han skal stille op med sig selv og sit liv. Spaden står klar

Septuagesima søndag

5. februar 2012

til at der kan graves et hul i jorden, måske også hans egen grav?

Det er – fordi det stadig er nådens tid – muligt at tænke sig en anden slutning på lignelsen, nemlig at den sidste tjener kommer til sin Herre og beder om tilgivelse for at han krampagtigt har klynget sig til det som han havde fået betroet, i stedet for at investere det.

Med andre ord: Hvis du føler at du har svigtet og ikke investeret det som Gud har givet dig i dit liv, så er det ikke for sent. Du kan stadig nå at leve dit liv i aktiv tjeneste for andre. Du kan i dag bede Gud om at vise dig hvordan han vil bruge dig. Fx som det hedder i en gammel salme: "Herre, jeg vil gerne tjene, tjene dig, og dig alene, tag og brug mig, som du vill! Hvad jeg ejer, har du givet, hver en evne, selve livet, dig det hele hører til." (DS 373,1)

Gud kalder os til at være hans medarbejdere. Han investerer i os, og han forventer et udbytte af sin investering. Over for ham gælder ikke nogen undskyldning. Vi er ellers så gode til at komme med undskyldninger for ikke at have gjort det vi skulle: "Jeg er for gammel. Jeg er for ung. Jeg har ingen uddannelse. Jeg har for travlt. Jeg er ikke god nok. Det kan jeg ikke. Jeg er for træt. Det er for hårdt. Jeg gør det senere."

Septuagesima søndag

5. februar 2012

I børnebogen "Gummitarzan" er det et gennemgående tema at alle har talent, at alle kan noget. Hovedpersonen Ivan får igen og igen at vide af sin far: "Der er altid noget som man er god til. Man skal bare finde ud af hvad det er!"

Der er stor forskel på, hvad mennesker er gode til. Enhver har vi fået forskellige opgaver af Gud – og alle opgaver er vigtige. Intet menneske, hvor lidt det så end kan, er så ringe, at det ikke kan noget.

Tænker vi lidt nærmere over, hvad vi har, er det ikke svært at lave en lang liste over alle vore talenter: vore evner, vor forstand, vor indsigt, vor kunnen, vor ejendom, vor fantasi, vore kræfter, vor tid, vore penge, ja, hele vort liv er som en stor formue, vi har fået betroet. Nogle har fået meget af det hele, andre kun lidt. Nogle har et særligt talent på ét område, andre på en andet. Og nogen vil sikkert sige om sig selv, at de stort set ikke har fået noget.

Og kan man ikke gøre noget praktisk, eller har man ikke noget materielt at give, så kan man jo stille sin tid, sin opmærksomhed og sine tanker til rådighed: Nogle gange er det en vigtig opgave at lytte til, at bede for eller at opmuntre et andet menneske. Vi er Guds kærligheds hænder i verden. Vores talenter er lige som muskler. De skal bruges. Ellers mister man dem. Som man siger på engelsk: "Use it, or lose it!" Vi

Septuagesima søndag

5. februar 2012

skal udnytte den tid vi har fået betroet. Vi skal leve det liv vi har fået. Sådan som vores danske filosof Piet Hein siger i et af sine berømte gruk: "Lev mens du gør det, elsk mens du tør det!"

Det afgørende i Jesu lignelse er altså ikke, hvor meget hver enkelt har fået, men hvad vi gør ved det, vi nu engang har: Om vi bruger det for at tjene - eller om vi graver det ned i et hul i jorden. Det der var galt med ham som gravede sin talent ned i et hul i jorden var at han var bange for at miste det. Han var bange for at involvere sig, men sørgede for at betale enhver sit, så han til sidst kunne stå med rene hænder. "Se, her har du, hvad dit er", sagde han til sin herre. Underforstået: "Jeg skylder ikke nogen noget. Jeg har ikke gjort noget. Jeg har bare passet mig selv". Det var hans store fejltagelse, ja i virkeligheden hans livs fallit. Han havde kun levet for sig selv. Når regnskabet for et sådant liv skal gøres op, er der kun tab og gråd og tænderskæren over et forspildt liv. I mørket udenfor Himmeriget får man kun efter fortjeneste. Han havde til sidst kun det han altid søgte: sig selv og sit eget. Det var frygten der drev ham. For han kendte kun sin herre som en hård mand: "Af frygt for dig gik jeg hen og gemte din talent i jorden".

Septuagesima søndag

5. februar 2012

Vi kender også til den frygt, som gør os uvirksomme og indelukkede. Det kan være frygten for ikke at gøre det godt nok. Vi kan være så bange for at lave fejl at vi slet ikke får gjort noget. Vi kan være bange for at involvere os i andres liv, måske deres nød eller ulykke. "Jeg ville ikke spørge" - Eller: "Jeg ville ikke blande mig", siger vi. Vi var bange for at det ville koste os selv noget. Derfor holdt vi os tilbage.

Men lignelsen i dag viser at dét er et helt forkert billede af vor Herre, Jesus Kristus. Han er ikke en hård mand som stiller urimelige krav. Tværtimod giver han os alt som en betroet gave. Og når han kalder os til at give det bort i tjeneste for andre, er det helt på hans ansvar. Det er ham, der tager risikoen, hvis det mislykkes. Vi skal ikke leve vores liv i frygt, men i tillid til vor Herre. Han spørger kun efter, om vi vil være tro som hans tjenere og bruge de talenter vi har fået til glæde for andre. Så kan vi også med glæde gå ud i livet som hans tjenere og give videre af den kærlighed, vi selv har fået fra ham. For kærlighed vokser ved at vi giver den bort. Og når vi investerer vore talenter i kærlighed, bliver udbyttet altid stort - for vor næste. Så vil vor Herre også til sidst sige det til os: "Godt, du gode og tro tjener; du har været tro i det små, jeg vil betro dig meget. Gå ind til din Herres glæde!" Amen.